

הנחיות לסגל האקדמי – הוראה ומתן שירות נגישים לסטודנטים-יות עם צרכים מיוחדים

חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, תשנ"ח – 1998 קובע כי זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות ומחויבותה של החברה בישראל לזכויות אלה, מושתתות על ההכרה בעקרון השוויון, על ההכרה בערך האדם שנברא בצלם ועל עקרון כבוד הבריות. מטרת חוק זה להגן על כבודו וחירותו של אדם עם מוגבלות, ולעגן את זכותו להשתתפות שוויונית ופעילה בחברה בכל תחומי החיים, וכן לתת מענה הולם לצרכיו המיוחדים באופן שיאפשר לו לחיות את חייו בעצמאות מרבית, בפרטיות ובכבוד, תוך מיצוי מלוא יכולתו.

נגישות הינה תנאי מרכזי לקיום שוויון זכויות והזדמנויות לכלל החברה. נגישות היא לא רק שיפור אמצעי הגישה הפיזית, אלא היבט בעל חשיבות עליונה לנגישות השירות והעברת המידע במוסדות להשכלה גבוהה. בכיתות הלימוד נוכחים סטודנטים-יות עם צרכים מיוחדים, אשר בגינם הם מתקשים לעקוב אחר תוכן ההרצאות והתרגולים, ועושים מאמצים עילאיים על מנת להצליח בלימודים אקדמיים כשאר חבריהם לתואר. במסמך זה תוכלו למצוא המלצות והנחיות כלליות לדרכי הוראה ומתן מענה לסטודנטים-יות עם צרכים מיוחדים. כמו כן, תוכלו למצוא בסוף המסמך מידע בנוגע לשירותים השונים הניתנים באוניברסיטה, עליהם תוכלו ליידע את הסטודנטים-יות הפונים אליכם.

מידע כללי

- סטודנטים-יות עם צרכים מיוחדים כוללים סטודנטים-יות עם לקות ראייה, עיוורון, לקות שמיעה, חירשות, מוגבלות פיזית, מחלה כרונית, לקות למידה ולקות נפשית. חשוב לציין כי לעתים המגבלה אינה נראית לעין, אך היא מהווה מכשול משמעותי ביכולת התפקוד של הסטודנט-ית.
- חשוב ביותר לשמור על פרטיות הסטודנט-ית, יש להקפיד לדבר עימם ביחידות על מידע אישי ורפואי.
- מומלץ ליידע את הסטודנטים-יות על הגורמים השונים המסייעים באוניברסיטה, פרטיהם נמצאים בטבלה בסוף מסמך זה. כמו כן ניתן להפנות סטודנטים-יות עם לקויות שונות למרכזי הלמידה הטכנולוגי שבבניין מיטשל ובבניין הספרייה המרכזית, המצוידים בטכנולוגיה מסייעת, בניהול הדקאנט להצלחת הסטודנטים והסטודנטיות.
- ישנה אפשרות עבור סטודנטים-יות עם צרכים מיוחדים להיבחן במבחנים בתנאים מותאמים, על מנת לקבל יעוץ ואישור על כך יש להפנות את הסטודנטים-יות בתחילת הסמסטר למדור הרלוונטי בדקאנט.

הנחיות לסגל האקדמי, מרצים ועוזרי הוראה:

- מומלץ לציין או לפרסם בסילבוס כי ניתן לפנות אליכם על מנת ליידע לגבי בעיה או מגבלה שעשויות להקשות על הלימוד בקורס.
- פרסום מראש של מצגות, חומר למידה או נקודות מרכזיות בכל הרצאה או תרגול באתר הקורס יאפשרו לסטודנטים-יות עם צרכים מיוחדים להתכונן מראש ויסייע במעקב אחר תוכן השיעור. כמו כן, רצוי לפרסם שינויים או הודעות אודות מבנה וחובות הקורס.
- למען סטודנטים-יות עם לקות ראייה, יש להשתדל להקריא בקול את הנכתב על הלוח, לכתוב בכתב גדול וברור, להשתמש במרקר/טוש כהה (שחור או סגול, לא ירוק או אדום). בעת שימוש במצגות, חשוב שמידע כתוב וגרפי יהיו גדולים ככל האפשר וצבעם כהה על רקע בהיר, מומלץ ללוות תיאור גרפי בתיאור מילולי.
- אנא אשרו לסטודנטים-יות הזקוקים לכך להקליט את ההרצאה או התרגול.
- למען סטודנטים-יות עם לקות שמיעה, חשוב לדבר עם הפנים אל הקהל, להשתדל לא להסתיר את הפה בזמן דיבור וכן מומלץ לחזור על שאלות או הערות שנאמרו על ידי אחרים על מנת לסייע לעקוב אחר דיון המתרחש בשיעור.
-

- סטודנטים-יות עם לקות שמיעה עשויים להיעזר במהלך השיעורים במכשיר FM אישי, המורכב ממסדר (מיקרופון) המשדר את קול המרצה ישירות למכשיר השמיעה או המקלט של הסטודנט, ובכך מפחית את ההשפעה השלילית של רעשי הרקע. אנא שתפו עימם פעולה, ענדו את המכשיר על דש הבגד שלכם, קרוב לפה, והשתדלו לא לכסות את המכשיר.
 - באולמות בהם הותקנו מערכות עזר לשמיעה, אשר מחוברות למערכת ההגברה של האולם, חשוב ביותר להקפיד על שימוש במיקרופון ומערכת הגברה של האולם (שילוט על כך תוכלו למצוא בכניסה לאולמות אלה).
 - חשוב לדעת כי בין המאפיינים הבולטים בקרב סטודנטים-יות עם לקות נפשית ו/או מחלה כרונית, הינם צרכים משתנים. במידה ואתם פוגשים סטודנטים-יות עם שינויים התנהגותיים או רגשיים ניתן להתייעץ ו/או להפנות אל המדור לקידום סטודנטים ו/או אל השירות הפסיכולוגי שבדקאנט הסטודנטים.
 - לעתים, בעקבות מחלה ממושכת ו/או תופעות לוואי של תרופות, יכולות להיות היעדרויות רבות במהלך השנה. במקרים אלה מומלץ לאפשר היעדרות מקורסים עם נוכחות חובה, בכפוף לאישורים רפואיים.
 - הנחיות בזמן מבחן: חשוב לכתוב על הלוח שינויים והבהרות הקשורים במבחן ובזמנים, יש לוודא כי סטודנט-ית עם לקות שמיעה שם לב כי נכנס מרצה או מתרגל-ת לכיתה. כמו כן, מומלץ לענות על שאלות בכתב ולא בלחישה. כפי שנאמר, מבחנים בתנאים מותאמים הינם בסמכות המדור הרלוונטי בדקאנט הסטודנטים.
 - הנחיות להקלטת שיעור: יש לצלם בסביבה שקטה וללא רעשי רקע, בחדר מואר, אך יש להימנע מתאורה מסנוורת, כמו מנורת שולחן שמכוונת כלפי המצלמה. חשוב שהרקע יהיה נקי, ללא עומס חזותי, כגון ריבוי פרטים או חפצים, כך שדמות המרצה היא הדומיננטית. רצוי שלבוש המרצה יהיה חלק ולא מרצד. יש למקם את המצלמה כך שניתן לראות את פני המרצה שהפה גלוי (קריאת שפתיים). דיבור בקול ברור ושימוש במיקרופון איכותי, במידה ונעשה שימוש במיקרופון מדונה לוודא כי אינ מסתיר את השפתיים. במידה ונעזרים בהצגת ויזואלית של חומר הלימוד (טבלאות, תמונות, סרטון, גרף וכו') יש לתאר תיאור מדויק ולהסביר מילולית, לטובת סטודנטים. ות עיוורים ולקוי ראייה.
- רצוי לפני ההקלטה לערוך טסטים ולוודא כי ההקלטה איכותית עד כמה שניתן ושהסאונד ברור, ומשומע בסטריאו.

ניתן להתייעץ עם הגורמים המקצועיים בדקאנט להצלחת הסטודנטים והסטודנטיות

שם המדור	אוכלוסייה	כתובת אימייל	מספר טלפון
קידום סטודנטים וסטודנטיות	סטודנטים-ות המתמודדים עם מוגבלות חושית, פיזית או מחלה כרונית	zivabrosh@tauex.tau.ac.il זיוה ברוש	03-6406531
השירות הפסיכולוגי	סטודנטים-ות המתמודדים עם מוגבלות נפשית או על הרצף האוטיסטי	clinic@tauex.tau.ac.il	03-6408505
הייעוץ הלימודי	סטודנטים-ות המתמודדים עם לקויות למידה	yeutz@tauex.tau.ac.il	03-6409692

גורמים מקצועיים נוספים באוניברסיטה

ענת קורן דרוך, רכזת נגישות, יחידת הבטיחות, kanat@tauex.tau.ac.il, 03-6407289

מיכל בונה מזרחי, אחראית תחום נשים ומגדר ותחום א.נשים עם מוגבלות בנציבות לשוויון ומגוון, bonehmizrahi@tauex.tau.ac.il, 03-6406122

